

طراحی و ساخت مجموعه هیدروسیکلونها جهت تغليظ و شستشوی محلول

نشاسته

محمد مهدی منتظر رحمتی

استادیار گروه مهندسی شیمی - دانشکده فنی - دانشگاه تهران

امید سبزواری

دانشجوی کارشناس ارشد گروه مهندسی شیمی - دانشکده فنی - دانشگاه تهران

(تاریخ دریافت ۷/۱۲/۲۲، تاریخ تصویب ۱۱/۴/۷۸)

چکیده

در فرایند تولید نشاسته از آرد از گریز از مرکزهای رسوی (دکانتورها) برای جداسازی نشاسته مرغوب (درجه یک) از نشاسته نامرغوب (درجه دو) استفاده می‌شود. به علت مشکلات زیاد عملیاتی از قبیل تنظیم دور گریز از مرکز، هزینه بالای سرمایه‌گذاری، عملیات و تعمیر و نگهداری و ایجاد ارتعاش زیاد که وجود ضربه‌گیرهای متعدد در بی راضوی می‌سازد، اندام بد بررسی امکان جایگزینی این گریز از مرکزها با مجموعه‌هایی از هیدروسیکلونها (جند مالتی سیکلون) شد. علاوه بر پایین تر بودن تمام هزینه‌ها اعم از سرمایه‌گذاری، عملیاتی، تعمیر و نگهداری به علت آسانی ساخت و نبود قطعات متحرک و چرخنده در این دستگاهها، دستیابی به داشتن فنی ساخت داخلی که در این تحقیق میسر شد مزیتی عمدی به شمار می‌رود. البته عدم انعطاف پذیری در طراحی هیدروسیکلونها در حد دلخواه نیز در این بررسی روشن شد، ولی روی هم رفته نتایج مطلوبی از این طراحی و ساخت و جایگزینی بدست آمد.

واژه‌های کلیدی:

هیدروسیکلون، مالتی سیکلون، تغليظ، شستشو، نشاسته

مقدمه

به علت واپستگی شدید به غلظت و دبی خوراک، محدودیت در مشخصه‌های جداسازی (مثل محدوده cut size, cut sharpness, تغليظ و تصفیه)، مستعد بودن برای سانیدگی که البته می‌توان با انتخاب جنس مناسب آن را به حداقل رساند. همچنین نیروهای برش قوی که در سیکلون وجود دارند نیز گاهی به عنوان یک عیب مطرح می‌شوند زیرا با وجود این نیروها نمی‌توان از مواد تجمع دهنده ذرات جهت بهبود جداسازی سود جست.

کاربرد هیدروسیکلونها در صنعت را می‌توان به هشت بخش کلی زیر تقسیم کرد: ۱- تصفیه مایعات ۲- تغليظ دوغاب ۳- شستشوی جامدات ۴- دسته بندی جامدات بر اساس اندازه ذرات ۵- طبقه بندی جامدات بر اساس چگالی یا شکل ذرات ۶- اندازه گیری ذرات ۷- جداسازی گاز از مایع ۸- جداسازی دو مایع امتزاج ناپذیر. در فرایند تولید نشاسته، هیدروسیکلونهای مورد نظر باید اهداف تصفیه مایع، تغليظ دوغاب، دسته بندی ذرات جامد، و شستشوی جامدات از مجموعه اهداف فوق را تأمین نمایند.

در حال حاضر در کارخانه نشاسته و گلوکز ایران از گریز از مرکزهای رسوی یا دکانتورها جهت عملیات تغليظ و شستشوی محلول نشاسته استفاده می‌شود. عمل جداسازی در این دستگاهها مبتنی بر استفاده از نیروهای گریز از مرکز است. هدف از این تحقیق جایگزینی آرایش مشخصی از هیدروسیکلونها به جای این دکانتورها می‌باشد. عمل جداسازی جامد- مایع در هیدروسیکلونها نیز بر مبنای اثر نیروهای گریز از مرکز است. اما بر خلاف گریز از مرکزهای رسوی، هیدروسیکلونها قادر قطعات متحرک‌اند و جداسازی بر اثر تشکیل گرداب و از طریق پمپ کردن خوراک به طور مماسی بداخل هیدروسیکلون بوجود می‌آید.

مزایای عده هیدروسیکلونها عبارتند از: ساخت، نصب، راهاندازی، تعمیر و نگهداری آسان، امکان استفاده از جنسهای مختلف برای ساخت هیدروسیکلون، نیاز به مساحت کم جهت نصب سیستم، هزینه پریزی، راهاندازی و سرمایه‌گذاری پایین.

البته هیدروسیکلونها دارای معایبی نیز به شرح زیر می‌باشند: مشکل بودن محاسبات و ضرورت انجام آزمایش پیش از طراحی صنعتی، نداشتن انعطاف پذیری در مقابل شرایط عملیاتی.

در اثر شستشوی خمیر با آب از گلوتون جدا شده و به صورت معلق در می‌آید و پس از رسیدن به استوانه متخالخلی که در انتهای ترومول قرار دارد مخلوط آب و نشاسته از سوراخها عبور کرده و خمیر به طرف جلو حرکت می‌کند و پس از رسیدن به انتهای استوانه روی ارتعاش دهنده می‌ریزد که سینی مشبکی است با شیب ۱۵ درجه که روی آن دوشی نصب شده که آب تازه روی خمیر می‌ریزد تا تمام نشاسته از خمیر شسته شود. آب شستشو با چگالی ۱/۰۲۸ در مخازنی ذخیره می‌شود. سپس خمیر وارد ورزدهنده می‌شود که در آنجا نیز بار دیگر (سومین بار) نشاسته باقیمانده شسته و جدا می‌شود. آبهای شستشوی دو مرحله اخیر به ترومول برگردانده می‌شوند.

گلوتونی که نشاسته تقریباً از آن گرفته شده به شکل رشته در آمده و وارد خشک کن می‌شود برای آسانی کار مقداری پودر گلوتون نیز به خشک کن اضافه می‌شود و سپس محصول بسته بندی می‌شود. آب شستشوی حاوی نشاسته خروجی از ترومول در مخازن ذخیره نشاسته T_1 تخلیه می‌شود. دوغاب نشاسته از این مخزن به یک دستگاه فیلتر گریز از مرکز پمپ می‌شود که در آن الیاف و پوسته‌های گندم و گلوتون معلق تصفیه می‌شوند. خروجی از فیلتر به مخزن T_2 تخلیه می‌شود و آب تصفیه جهت فیلتراسیون مجدد وارد مخزن T_3 می‌شود و از آنجا به فیلتر گریز از مرکز دوم پمپ می‌شود. محلول تصفیه شده از فیلتر دوم به مخزن T_4 یا T_5 و مواد زاید به مخزن T_6 و از آنجا به فاضلاب ریخته می‌شوند.

نشاسته موجود در مخزن T_2 (دارای بومه $Be = \frac{145}{8.5}$) به جدا کننده‌های رسوبی یا دکانتورها پمپ می‌شود. چهار دستگاه جدا کننده از نوع دکانتور مورد استفاده قرار می‌گیرند که هر چهار دستگاه عملکرد یکسانی دارند و به صورت موازی عمل می‌کنند. دو دستگاه اول برای شستشوی محلول نشاسته و تغليظ آن و تهیه نشاسته با بومه ۱۴ مورد استفاده قرار می‌گیرند. در اینجا از آب برای شستشوی پروتئینهای محلول در دوغاب استفاده می‌شود. پروتئینهای محلول در مرحله تولید گلوکز از نشاسته درجه یک سبب ایجاد واکنشهای جانبی و در نهایت تیرگی و نامرغوبی شربت گلوکز می‌شوند. حداکثر مقدار پروتئین قابل قبول از نظر تجاری $\leq 3\%$ درصد جرمی است. محلول نشاسته شسته و تغليظ شده خروجی از دو دکانتور اول که دارای بومه ۱۴ است وارد مخزن T_4 و دوغاب رقیق خروجی از این دو دکانتور به مخزن T_6 و از آنجا به فاضلاب تخلیه می‌شود. محلول نشاسته با بومه ۱۴ به دو دکانتور موازی دوم پمپ می‌شود. این دو دکانتور جهت تغليظ و تهیه نشاسته‌های درجه یک و دو به کار می‌روند. محلول نشاسته با عبور از این دکانتورها به دو قسمت

نشاسته و فرایند موجود برای تولید نشاسته

نشاسته ترکیبی از هیدروکربنهای متراکم به فرمول شیمیایی عمومی $n(C_6H_{12}O_5)$ می‌باشد. در این فرمول n بیش از ۱۰۰۰ است. نشاسته ماده‌ای است سفیدرنگ، بی بو، بی طعم که در اغلب گیاهان موجود است و در نقاط مختلف دنیا بیشتر از ذرت، گندم، سیب زمینی و برنج بدست می‌آید و نقش مهمی در تغذیه افراد دارد.

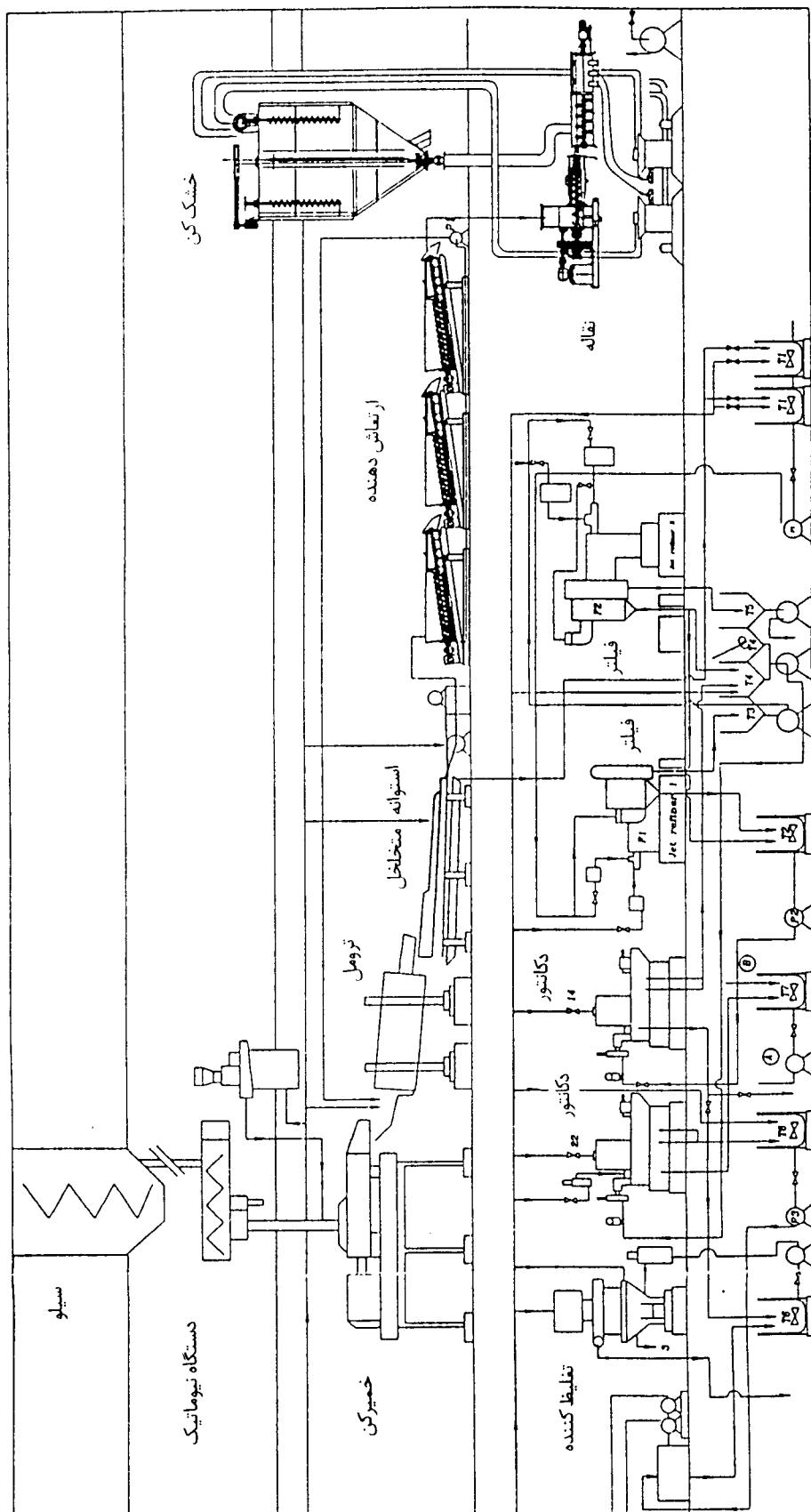
نشاسته‌هایی که از مواد مختلف بدست می‌آیند دارای شکل میکروسکوپی و جرم مولکولی متفاوت‌اند. مثلاً جرم مولکولی نشاسته ذرت در حدود ۷۷۰۰۰ و جرم مولکولی نشاسته گندم در حدود ۱۷۰۰۰۰ است. نشاسته گندم گرد و حداکثر اندازه ذرات آن ۴۵ - ۵۰ میکرون می‌باشد. انواع نشاسته دارای چگالی ۱/۵۳ - ۱/۵۰ می‌باشند.

از مهمترین موارد استفاده نشاسته به غیر از مصارف صنعتی تبدیل آن به مواد شیرین مثل گلوکز و دکستروز است. این کار با هیدرولیز مخلوط خمیری نشاسته و اسید یا آنزیم در داخل راکتور انجام می‌گیرد. نوعی از آن نیز به نام شربت گلوکز به عنوان شیرین کننده و قوام دهنده در صنایع کیک و شیرینی پزی و آدامس مصرف می‌شود.

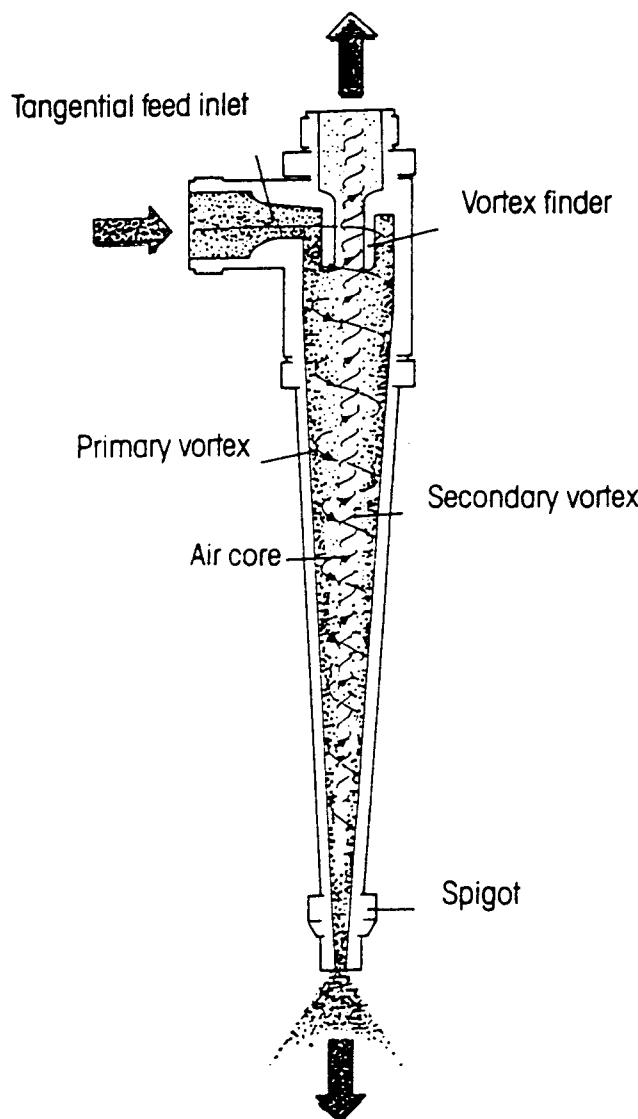
هنگام تولید نشاسته محصول جانبی مهم دیگری به نام گلوتون تولید می‌شود که جدا کردن آن از نشاسته خود بخش مهمی از فرایند است. گلوتون مجموعه پروتئینهای نامحلول در آب و قابل استخراج از گندم می‌باشد و از دو قسمت گلوتونین و گیلیادین تشکیل شده است که داری خواص متفاوتی می‌باشند. گلوتون ۸۰ درصد پروتئین گندم را تشکیل می‌دهد و داری خاصیت چسبندگی و کشسانی می‌باشد. این ماده در پخت نانهای دارای کیفیت بالا و حتی غذایی آماده گوشتی به کار می‌رود.

به منظور تعیین علت کاربرد هیدروسیکلون در فرایند تولید نشاسته و محل کاربرد آن ابتدا شرح مختصراً از فرایند تولید نشاسته از گندم ارائه می‌شود. نمودار جریان فرایند در شکل (۱) ارائه شده است که قسمتهای مربوط به این تحقیق در آن شماره و نامگذاری شده‌اند [۷].

آرد که در سیلوهای مخصوص در قسمت آسیا انبار شده است با سیستم نیوماتیک به سیلوی چهارتنی قسمت تولید وارد می‌شود و پس از خروج از سیلو به دستگاه خمیرکن منتقل می‌شود. آرد در این دستگاه با آب و نمک به نسبت لازم ترکیب می‌شود. سپس خمیر وارد دستگاهی به نام ترومول می‌شود که برای جداسازی نشاسته و گلوتون مورد استفاده قرار می‌گیرد. در این دستگاه نشاسته

شكل ۱: نمودار جریان فرآیند تولید نشاسته.

شکل ۲: اجزای اصلی و نحوه عملکرد هیدروسیکلون.

امکان خروج کامل جریان جهت حرکت گردداب اولیه تغییر می‌باید و یک گردداب ثانویه در جهت مخالف و به سمت بالا تشکیل می‌شود که به دور محور مرکزی سیکلون در حال چرخش است و در نهایت از طریق نازل فوقانی از سیکلون خارج می‌شود. جهت گردش هر دو گردداب یکسان است [۶].

ذرات دارای چگالی بیشتر و یا اندازه بزرگتر تحت نیروی گریز از مرکز بیشتری قرار می‌گیرند و به سمت دیواره سیکلون حرکت می‌کنند و از آنجا به علت نیروی وزن و جریان گردداب اولیه در طول دیواره سیکلون به سمت پایین حرکت می‌کنند.

ذرات سبکتر و کوچکتر که نیروی گریز از مرکز کمتری بر آنها وارد می‌شود بیشتر با جریان سیال حرکت کرده، وارد گردداب ثانویه شده و به همراه آن به سمت بالا حرکت کرده و از طریق لوله سرریز از

تقسیم می‌شود. یک قسمت محلولی با بومه ۲۰ - ۲۲ که به مخزن T_۸ تخلیه می‌شود و این محصول در حقیقت نشاسته درجه یک (نشاسته A) است که جهت تولید شربت گلوبکر به واحد گلوبکر سازی منتقل می‌شود. قسمت دیگر که دوغاب رقیقت (درصد جامدات کمتر) است به عنوان نشاسته درجه دو (نشاسته B) به مخزن ذخیره T_۸ تخلیه و از آنجا به خشک کن منتقل می‌شود. هدف از این پروژه طراحی مجموعه هیدروسیکلونها برای جایگزینی این چهار دکانتور است. طراحی بر مبنای خوارک ورودی از مخزن T_۶ با سرعت جریان ۱۵ متر مکعب بر ساعت و دارای بومه ۴ انجام می‌شود.

خروجی از مجموعه هیدروسیکلونها نیز دو محصول با مشخصات زیر است:

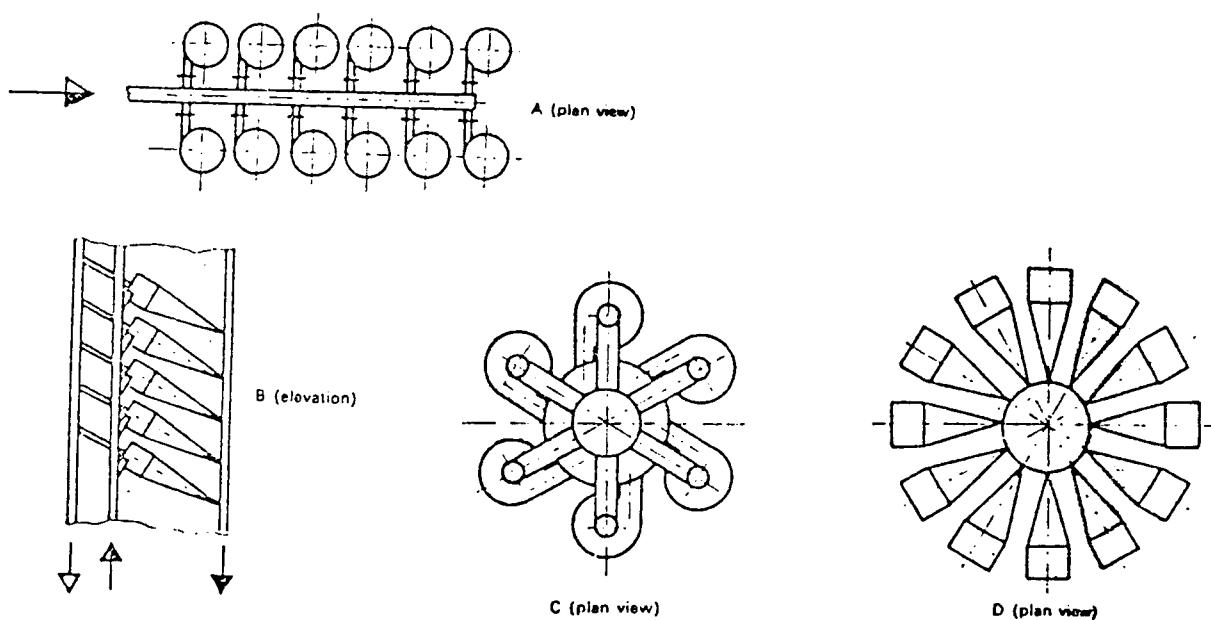
۱- نشاسته درجه یک با سرعت جریان حجمی ۲ متر مکعب در ساعت با بومه ۲۲ - ۲۰ و درصد پروتئین $\frac{1}{3}$ درصد جهت انتقال به واحد تولید شربت گلوبکر.

۲- نشاسته درجه دو که از لحاظ مقدار و کیفیت حساسیت خاصی درباره آن وجود ندارد.

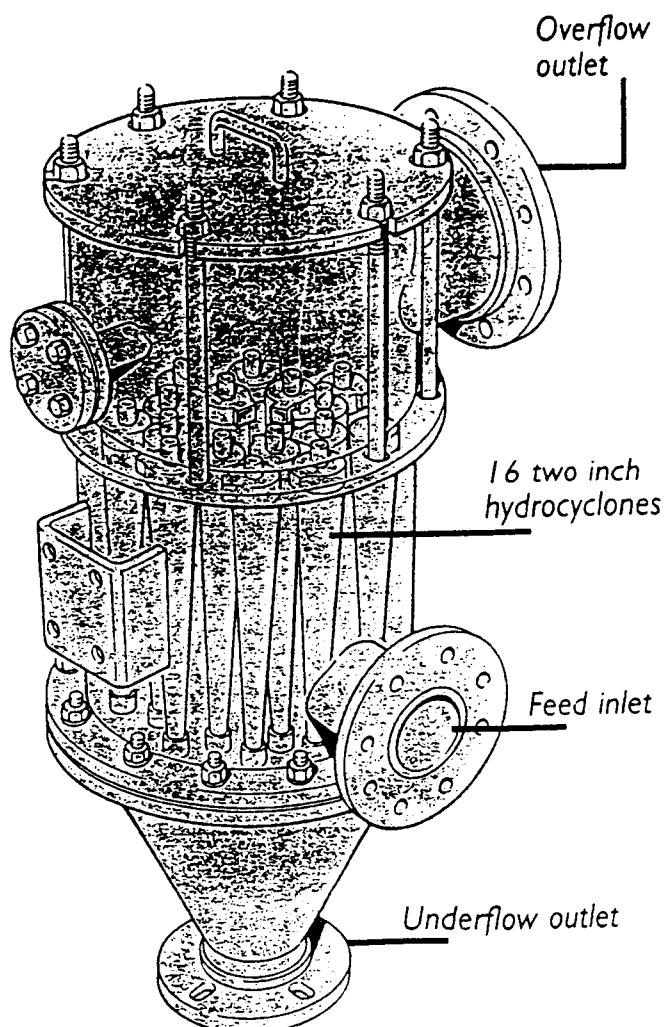
اجزای هیدروسیکلون و اصول جداسازی در آن

هیدروسیکلون برای جداسازی یک ماده پخش شده در یک مایع از نیروی گریز از مرکز استفاده می‌کند. برای ایجاد نیروی گریز از مرکز باید در سیال چرخش ایجاد شود. ولی بر خلاف گریز از مرکزهای رسوبی، هیدروسیکلونها دارای قسمت چرخدنده نیستند. اجزای اصلی یک هیدروسیکلون طبق شکل (۲) عبارتند از: یک بدنه استوانه‌ای با ورودی مماسی، یک بدنه مخروطی، یک نازل (افشانه) جریان سرریز در محور مرکزی محفظه استوانه‌ای، و یک نازل جریان ته ریز در انتهای بدنه مخروطی. البته این شکل متعارف یک هیدروسیکلون است و در بعضی از سیکلونها ممکن است محفظه استوانه‌ای و یا بدنه مخروطی به تنها یی وجود داشته باشد. منظور از اندازه در سیکلونها قطر قسمت استوانه‌ای است.

خوارک ورودی (مخلوط جامد- مایع یا مایع- مایع و بندرت گاز- مایع) تحت فشار از طریق یک ورودی مماسی وارد قسمت استوانه‌ای هیدروسیکلون می‌شود. این شکل ورودی سبب ایجاد حرکت چرخشی در خوارک پس از ورود به هیدروسیکلون می‌شود و این حرکت چرخشی خود سبب یک گردداب^۱ اولیه در طول سطح داخلی دیواره هیدروسیکلون و به سمت پایین می‌شود که تانوک^۲ قسمت مخروطی سیکلون ادامه می‌باید و در این منطقه به یک حالت ایستایی^۳ می‌رسد. در نوک قسمت مخروطی به علت عدم

شکل ۳: انواع آرایش موازی هیدروسیکلونها.

شکل ۴: مخزن بسته متشکل از چندین هیدروسیکلون (مالتی سیکلون).

$$v_t \approx \frac{\tau V_1}{r} \quad (3)$$

بنابراین اولین عدد بدون بعد، عدد استوک است که نیروهای اینرسی و هیدرودینامیکی اعمال شده بر ذره را به هم مرتبط می‌کند و خواهیم داشت [۲]:

$$Stk = \frac{\tau V_1}{D} \quad (4)$$

گروه بدون بعد بعدی عدد رینولدز است:

$$Re = \frac{m_1 D}{\mu} \quad (5)$$

در هیدروسیکلونها عدد استوک تابعی از عدد رینولدز است. گروه بدون بعد دیگری که در مشخص ساختن عملکرد هیدروسیکلون نقش مهمی دارد عدد اویلر است که نسبت افت فشار استاتیکی بین ورودی و خروجی سیکلون و فشار دینامیکی مبتنی بر $\frac{p_1}{p_2}$ است:

$$Eu = \frac{\Delta p}{\rho V_1^2} \quad (6)$$

گروه بدون بعد دیگر نسبت تقسیم جریان است. این عدد که عبارت است از نسبت سرعت جریان حجمی ته ریز به سرعت جریان حجمی خوراک ورودی بر عملکرد و بازدهی جداسازی تاثیر دارد.

$$R_f = \frac{U}{Q} \quad (7)$$

مسلمان آحاد متغیرها باید به گونه‌ای انتخاب شوند که گروههای فوق بی بعد شوند. دو نوع بازدهی برای هیدروسیکلونها به شرح زیر تعریف می‌شوند:

۱ - بازدهی کلی که عبارت است از نسبت سرعت جریان جرمی جامد در جریان ته ریز به سرعت جریان حجمی خوراک ورودی

$$E_t = \frac{M_c}{M} \quad (8)$$

ولی بازدهی که کاربرد بیشتری دارد بازدهی درجه‌ای ^{4} است که در حقیقت بازدهی جرمی برای یک اندازه مشخص (x) است.

$$G(x) = \frac{M_{cx}}{M_x} \quad (9)$$

سیکلون خارج می‌شوند.

البته تمام ذرات ریز که وارد گردداب ثانویه شده‌اند از سریز خارج نمی‌شوند زیرا در حین حرکت گردداب ثانویه به علت سرعت دورانی بالاتری که در این ناحیه وجود دارد ذرات موجود در آن تحت نیروی گریز از مرکز بزرگتری قرار می‌گیرند و به این ترتیب ذرات بزرگتر و سنگینتر از گردداب داخلی خارج شده و وارد گردداب اولیه می‌شوند و به این ترتیب مقداری از آنها از نازل ته ریز خارج می‌شوند. در شرایط عملیاتی نامناسب امکان ایجاد جریان مسیر کوتاه ^{1} نیز وجود دارد.

از آنجاییکه جداسازی مستلزم یک جریان پیوسته و پایا بدون نوسان یا ضربان است تا حد ممکن باید از پمپهای گریز از مرکز استفاده و از استفاده از پمپهای رفت و برگشتی پرهیز شود. البته اگر به علت نیاز به فشارهای بالا یا گرانروی بالای سیال نیاز به پمپ از نوع رفت و برگشتی بود بهتر است از یک مخزن ضربه‌گیر ^{2} استفاده کرد. افت فشار مورد نیاز در هیدروسیکلونهای بزرگ حدود 1 har - 6 har است.

در مواردی که برای جداسازی مورد نظر ابعاد هیدروسیکلون کوچک می‌باشند ولی سرعت جریان خوراک ورودی بالا است از مجموعه‌ای از هیدروسیکلونهای موازی به نام مالتی سیکلون استفاده می‌شود. برخی از آرایشهای موازی مورد استفاده در مالتی سیکلون در شکل (۳) نشان داده شده‌اند [۴]. یک نمونه از مالتی سیکلون حاوی 10 هیدروسیکلون نیز در شکل (۴) آرائه شده است.

گروههای بدون بعد مهم

برای ذرهای به جرم m که با شتاب a در حرکت است، با نوشتن موازنگشتاور ^{3} برای یک حجم کنترل و با در نظر گرفتن قانون استوک برای نیروی دراگ ($F_D = 3\pi\mu ux$) رابطه‌ای برای سرعت ته نشینی حدی بدست می‌آید [۳]:

$$u_{ter} = \frac{\Delta p}{\rho_s} \tau \cdot a \quad (1)$$

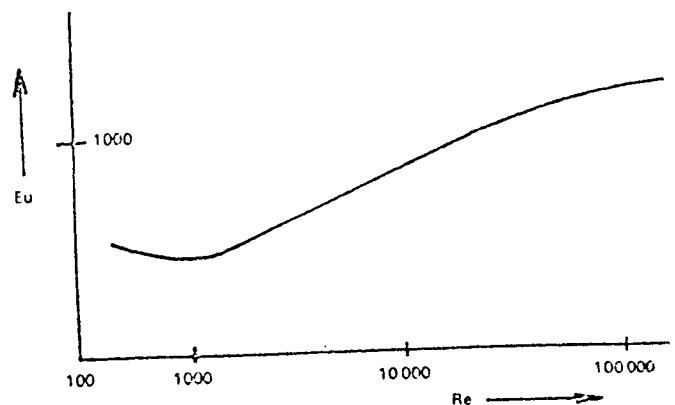
$$\tau = \frac{\rho_s x}{14\mu} \quad (2)$$

اگر a را شتاب گریز از مرکز در هیدروسیکلون در نظر بگیریم سرعت حدی را می‌توان سرعت ته نشینی شعاعی در نظر گرفت که در اینجا متناسب با مربع سرعت مماسی ذره (یا سیال) و متناسب با عکس شعاع حرکت ذره است:

است. بیشتر سازنده‌ها اندازه مترادف با بازدهی 50% در منحنی $G(x)$ را به عنوان اندازه برش x_0 تعریف کرده‌اند^۲ و این اندازه‌ای ذرات است که 50% آن از سرریز و 50% آن از ته ریز خارج می‌شود. یعنی اندازه‌ای که جداسازی آن به طور مساوی انجام می‌شود و این در حقیقت میانه منحنی $G(x)$ است.

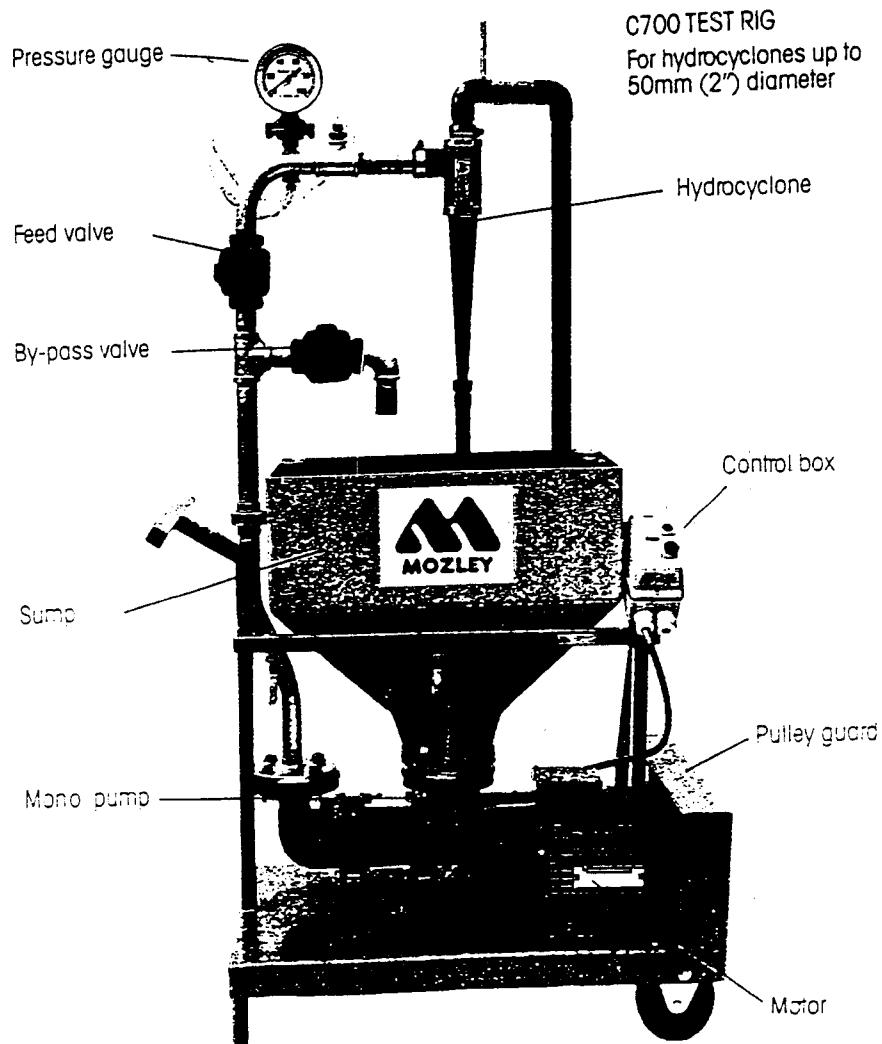
اثر افت فشار و غلظت خوراک بر سرعت جریان

یک هیدروسیکلون با ابعاد مشخص و خوراک مشخص دارای رابطه مشخص بین افت فشار استاتیک (بین ورودی سیکلون و جریان سرریز) و سرعت جریان حجمی خوراک ورودی است. به طور کلی با افزایش افت فشار سرعت جریان افزایش می‌یابد. در هیدروسیکلونها افت فشار با توان $2/4 - 2$ سرعت جریان مناسب است [۴]. در Re پایین مقدار Eu دارای یک کمینه است، به این دلیل که افت فشار اصطکاکی با افزایش Re کاهش می‌یابد.

شکل ۵: نمودار کلی رابطه بین Eu و Re در یک هیدروسیکلون

منحنی تغییرات $G(x)$ با اندازه ذرات (x) را متنحی بازدهی درجه‌ای گویند که معمولاً S شکل است. x که به آن اندازه برش^۱ اطلاق می‌شود در حقیقت یک اندازه ذره در منحنی $G(x)$

شکل ۶: وسیله آزمایشی موزلی (test rig c700)

$$\text{Stk}_{50\cdot\text{Eu}} = \text{ثابت} \quad (11)$$

که ثوابت آنها به طور تجربی تعیین شده‌اند، مبنای up - scale می‌دهند [۵] بدان معنی که در هیدروسیکلونهای مختلف که برای یک جداسازی مشخص بکار می‌روند حاصل ضرب ارائه شده در معادله (۱۱) ثابت است. بدین ترتیب کافی است که آزمایش در مقیاس کوچک آزمایشگاهی انجام شود و نتایج آن به مقیاس صنعتی تعیین یابند، مشروط بر آنکه مقدار عددی اجزای تشکیل دهنده اعداد بدون بعد فوق در تساوی صدق کند. حال با معلوم بودن ثابت سمت راست می‌توان متغیرهای طراحی موردنظر را در سمت چپ معادله بدست آورد. خاطر نشان می‌سازد که در گروههای بی بعد از سرعت ظاهری به جای سرعت مماسی (v_t) استفاده شده که از تقسیم سرعت جریان حجمی بر سطح مقطع بدست آمده است:

$$v = \frac{Q}{A} = \frac{\pi D^2}{4} Q \quad (12)$$

ولی اختلاف فشار گریز از مرکزی افزایش می‌باید که در شکل (۵) نمونه‌ای از آن ارائه شده است. در این محدوده تقریباً خطی

می‌توان رابطه تجربی زیر را بین Eu و Re نوشت [۴] :

$$Eu = K_p(Re)^{n_p} \quad (13)$$

ثوابت K_p و n_p تابع طرح سیکلون مورد نظر می‌باشند. در جدول

(۱) طرحهای مختلفی از سیکلونها به همراه نسبت ابعاد و ثوابت K_p, n_p ارائه شده است [۸]. از این جدول می‌توان برای طراحی و افزایش مقیاس (scale - up) استفاده کرد. همچنین می‌توان ثوابت K_p و n_p را برای یک سیکلون با طرح (نسبت ابعاد) مشخص از طریق آزمایش بدست آورد و سپس برای طراحی سیکلونهای دیگر با همان طرح ولی اندازه متفاوت به کار برد.

در این تحقیق از روش آزمایش استفاده شده که دستگاه مورد استفاده در شکل (۶) نشان داده شده است. معادله (۱۰) و معادله

زیر [۴۵] :

جدول ۱: نمونه‌ای از طرحهای هیدروسیکلون با زاویه کوچک [۴].

نوع و اندازه سیکلون	نسبت ابعاد					ثوابت بزرگنمایی		
	D _i /D	D _o /D	1/D	L/D	زاویه θ (درجه)	Stk ₅₀ .Eu	K _p	n _p
طرح ریتما	۰/۲۸	۰/۳۴	۰/۳	۵	۲۰	۰/۰۶۱۱	۳۱۶	۰/۱۳۴
طرح برادلی	۰/۱۳۳	۰/۲۰	۰/۳۳	۶/۸۵	۹	۰/۱۱۱۱	۴۴۶/۵	۰/۱۲۲
طرح موزلی	۰/۲۸۲	۰/۳۲	۰/۴۵	۴/۸	۱۱			
طرح موزلی	۰/۱۵۴	۰/۲۱۴	۰/۵۷	۷/۴۳	۶	۰/۱۲۰۳	۶۳۸۱	۰
طرح موزلی	۰/۱۶۰	۰/۲۵	۰/۵۷	۷/۷۱	۶	۰/۱۵۰۸	۴۴۵۱	۰
طرح موزلی	۰/۱۹۷	۰/۳۲	۰/۵۷	۷/۷۱	۶	۰/۲۱۸۳	۳۳۴۱	۰
طرح وارمن	۰/۲۹	۰/۲۰	۰/۳۱	۴/۰	۱۵	۰/۱۰۷۹	۲/۶۱۸	۰/۸
D=۰/۱۲۵ AKW	۰/۲۰	۰/۳۳	۰/۸	۶/۲۴	۱۵	۰/۱۶۴۲	۲۴۵۸	۰
طرح های - کلون	۰/۱۷۵	۰/۲۵	۰/۹۲	۵/۶	۱۰		۸۷۳/۵	۰/۲
طرح های - کلون	۰/۱۵	۰/۲۰	۰/۸۰	۵/۴	۱۰		۸۱۵/۵	۰/۲
طرح دمکو	۰/۲۱۷	۰/۵۰	۱/۰	۳/۷	۲۵			
طرح دمکو	۰/۲۴۴	۰/۳۱۳	۰/۸۳۳	۳/۹	۲۰			

D : قطر سیکلون (m)

D_i : قطر مجرای ورودی

D_o : قطر مجرای سرریز

vortex finder : طول سیکلون

جدول ۲ : جدول مقایسه‌ای دبی جرمی جریانهای سورریز و ته ریز و ورودی سیکلون در اندازه مجراهای سورریز و ته ریز مختلف و افت فشارهای گوناگون (بر حسب gr/sec)

O.F. diam. (mm)	۲			۲/۶			۳/۲			P _{inlet} (psi)
	Feed	u.f.	o.f.	Feed	u.f.	o.f.	Feed	u.f.	o.f.	
۱	۱۵/۸	۲/۸۵	۱۲/۹۵	۱۶/۴۸	۱/۴۸	۱۵	۲۵/۵۱	۱/۸۱	۲۳/۷	۲۰
۱	۲۳/۴۶	۴/۵۳	۱۹/۹۳	۲۶/۵۴	۲/۶۴	۲۳/۹	۴۳/۴	۳/۱	۴۱/۳	۴۰
۱	۲۸/۳	۵/۲۴	۲۳/۰۷	۳۲/۶۳	۲/۹	۲۹/۷۲	۵۱/۹۷	۲/۶۷	۴۸/۳	۶۰
۱	۳۱/۹۷	۸/۳۹	۲۳/۵۸	۳۷/۶۶	۳/۳۶	۳۴/۳	۶۵/۰۴	۴/۵۰۵	۶۰/۵۶	۸۰
۱/۵	۱۳/۴۱	۲/۹۳	۹/۳۷				۲۶/۳۶	۳/۴۶	۲۲/۹	۲۰
۱/۵	۲۲/۵۳	۴/۶۸	۱۷/۸۵				۴۴/۹۳	۴/۸	۴۰/۱۳	۴۰
۱/۵	۲۶/۳۳	۶/۳۳	۲۰				۴۷/۷۲	۵/۴۳	۴۲/۳	۶۰
۱/۵	۲۹/۱۶	۸/۹۸	۲۰/۱۸				۶۴/۶۱	۹/۱۵۵	۵۵/۴۶	۸۰
۲				۱۷/۵۷	۶/۹۵	۱۰/۶۲	۲۳/۸۳	۵/۷۷	۱۸/۰۶	۲۰
۲				۲۷/۵۸	۱۰/۹۳	۱۶/۶۵	۴۰/۷۸	۱۰/۰۳	۳۰/۷۵	۴۰
۲				۳۴/۱۵	۱۲/۵	۲۱/۶۵	۴۵/۵	۱۱/۳۵	۳۴/۱۵	۶۰
۲				۳۸/۱	۱۴/۳۶	۲۲/۷۴	۶۱/۲	۱۳/۷۶	۴۷/۴۴	۸۰

جهت تبدیل m^3/hr به cc/sec اعداد را در 3.6×10^{-3} ضرب کنید.

Feed : جریان خوارک ورودی به سیکلون

u.f. : جریان ته ریز

o.f. : جریان سورریز

P_{inlet} : فشار در مجرای ورودی سیکلون

O.F. diam. : قطر مجرای جریان سورریز

U.F. diam. : قطر مجرای جریان ته ریز

$$\Delta P(\text{psi}) = P_{\text{inlet}} - 14.7$$

ΔP : افت فشار سیکلون

Be : بومه جریان ته ریز

S.G. : چگالی جریان ته ریز

که آنالیز توزیع اندازه ذرات است ارائه شده است. با توجه به جدول (۳) هیدروسیکلونی که بتواند محصولی با بومه حدود ۲۲ بدهد، هیدروسیکلونی با قطر ۱۰ میلیمتر، قطر مجرای ته ریز ۱ میلیمتر، و قطر مجرای سورریز ۳/۲ میلیمتر است. طبق جدول (۲) فشار ورودی مورد نظر نیز ۸۰ psi می‌باشد. البته آزمایش در فشارهای بالاتر از ۸۰ psi نیز انجام شد ولی در فشار بالاتر عملکرد تغییر و جداسازی سیکلون افت می‌کرد، به گونه‌ای که علاوه بر کاهش غلظت و یا بومه جریان ته ریز شکل طبایی و چرخشی

علت استفاده از سرعت ظاهری عدم امکان اندازه‌گیری سرعت مماسی به طور مستقیم بوده است، که به علت وجود اصطکاک از سرعت ظاهری کوچکتر است، ولی در طول کوتاه مسیر می‌توان از این تفاوت چشم پوشی کرد.

نتایج آزمایش‌های تک مرحله‌ای نتایج آزمایش برای یک هیدروسیکلون تنها در جداول (۲) و (۳) نشان داده شده‌اند. مشخصات خوارک ورودی نیز در شکل (۷)

جدول ۳: جدول مقایسه‌ای بومه و چگالی جریان ته ریز در اندازه مجراهای سرریز و ته ریز مختلف و افت فشارهای گوناگون.

O.F. diam. (mm)	۲		۲/۶		۳/۲		P _{inlet} (psi)
	Be	S.G.	Be	S.G.	Be	S.G.	
۱	۵/۵	۱/۰۳۹	۸	۱/۰۵۸	۹	۱/۰۶۶	۲۰
۱	۷/۵	۱/۰۵۴	۱۴	۱/۱۰۷	۱۶	۱/۱۳۴	۴۰
۱	۸	۱/۰۵۸۰	۱۷	۱/۱۲۳	۱۸	۱/۱۴۲	۶۰
۱	۱۰	۱/۰۷۴	۱۸	۱/۱۴۲	۲۱/۵	۱/۱۷۴	۸۰
۱/۵	۶	۱/۰۴۳			۷/۵	۱/۰۵۲	۲۰
۱/۵	۷/۵	۱/۰۵۴			۱۲	۱/۰۹۰	۴۰
۱/۵	۹	۱/۰۶۶			۱۳/۵	۱/۱۰۳	۶۰
۱/۵	۱۰	۱/۰۷۴			۱۳/۵	۱/۱۰۳	۸۰
۲			۵	۱/۰۳۶	۴/۵	۱/۰۲۲	۲۰
۲			۵/۵	۱/۰۳۹	۵/۵	۱/۰۳۹	۴۰
۲			۶	۱/۰۴۳	۶	۱/۰۴۳	۶۰
۲			۷	۱/۰۵	۶/۵	۱/۰۴۷	۸۰

جدول ۴: نتایج آزمایش‌های مربوط به تعیین ثوابت افزایش مقیاس (Scale-up).

فشار ورودی (psi)	۲۰	۳۰	۴۰	۵۰	۶۰	۸۰
افت فشار (kPa)	۳۶/۵	۱۰۵/۴	۱۷۴/۳	۲۴۲/۳	۳۱۲/۲	۴۵۰
دبی ورودی (m^3/s)	۲۸/۶۱	۳۳/۸۹	۳۹/۴۴	۴۳/۸۹	۴۸/۸۹	۵۷/۹۱
سرعت (m/s)	۰/۲۶	۰/۴۳	۰/۵۰	۰/۵۶	۰/۶۲	۰/۷۴
ln (Re)	۸/۱۸۹	۸/۳۶۶	۸/۵۲۱	۸/۶۳۰	۸/۸۳۲	۸/۹۱۰
ln (Eu)	۶/۳۳۴	۷/۰۳۹	۷/۲۳۲	۷/۳۴۷	۷/۲۹۳	۷/۴۰۵

رسم (Eu) ln بر حسب (Re) ln بدست می‌آید. نتایج آزمایش انجام شده به منظور تعیین این ثوابت در جدول (۴) آمده‌اند. عرض از مبدأ و شیب خط مقادیر $n_p = ۰/۰۵۵$ و $K_p = ۰/۰۵۷$ را بدست $\Delta p = ۸۰ - ۱۴/۷ = ۶۵/۳$ psi می‌دهند. افت فشار برابر است با $m/s = ۷/۴$ m/s می‌باشد. اعداد بی بعد عبارت اند از سرعت ظاهری $۰/۲۶$ m/s می‌باشد. اعداد بی بعد عبارت اند از $Stk_5 = ۳/۲ \times 10^{-4}$ و $Eu = ۱۶۴۳/۵$ و به این ترتیب $Stk_5 = ۰/۵۲۷۶$.

نتایج آزمایش‌های چند مرحله‌ای

مسلمان رسیدن به سرعت جریان محصول مورد نظر با استفاده از

جریان ته ریز نیز مختل می‌شد. پس برای تغليظ و جداسازی نشاسته درجه یک و دو طرح مطلوب و فشار عملیاتی مشخص شد. اندازه برش $۰/۵$ برابر $۱۲/۵$ میکرون می‌باشد. اکثر ذرات ریزتر از $۰/۵$ μm هیدروسیکلون از سرریز خارج می‌شوند. در مقابل ذرات درشت‌تر از $۰/۵$ در ته ریز خارج می‌شوند. درصد ذرات بالای $۵/۱۸$ میکرون (اندازه مطلوب) در جریان ته ریز در این طرح بالاترین درصد است که نشان می‌دهد مقدار نشاسته درجه دو در $۹۲/۶$ این جریان ته ریز، که می‌توان آن را محلول نشاسته درجه یک در نظر گرفت، کم است.

ثوابت افزایش مقیاس با توجه به معادله (۱۰) و شکل (۵) با

جدول ۵: نتایج آزمایش تک مرحله‌ای بر روی سیکلون ۱۰ میلیمتری طرح موزلی با قطر مجرای سرریز $2/3$ میلیمتر و قطر مجرای ته ریز 1 میلیمتر در فشار ورودی 80 psi.

متغیرها	بومه و چگالی جريان ته ریز		دبی جرمی (g/s)			دبی حجمی (cm³/s)			درصد وزنی نشاسته (غلظت)			R _f (%)	بومه و چگالی جريان سرریز
	Be	S.G.	Feed	o.f.	u.f.	Feed	o.f.	u.f.	Feed	o.f.	u.f.		
مرحله	۲۱.۵	۱/۱۷۴	۶۲.۱۹	۶۰.۹۶	۴۲.۲	۵۷/۲۰	۵۹/۷۹-۵۹/۱	۵۹/۱۳-۵۹/۷	۸/۱۹	۵/۴۵	۴۴/۶۶	۶۰/۶	$(Be=1/18)$
	۲۱.۵	۱/۱۷۴	۶۲.۷۶	۶۳.۱۳	۴۶.۹		۶۱/۹۷-۶۱/۱						
اول	۲۱.۵	۱/۱۷۴	۶۲.۹۵	۶۰.۱۹	۴.۷۶	۵۹.۳۶	۵۹/۱۳-۵۹/۷	۵۹.۳۶	۸/۱۹	۵/۴۵	۴۴/۶۶	۶۰/۶	$(Be=1/18)$
مرحله	۱۶	۱/۱۲۰	۶۶.۳۷	۶۲.۰۴	۴۱.۴	۵۷/۲۴	۶۲/۱۱	۴/۱۳	۵/۴۵	۷/۲۹	۲۳/۵۸	۶/۱۴	$(Be=1/18)$
	۱۶	۱/۱۲۵	۷۰.۹۶	۶۶.۳۱	۴.۶۴								
دوم	۱۶	۱/۱۲۴	۶۸.۰۶	۶۲.۰۸	۴.۹۸	۵۷/۲۴	۶۲/۱۱	۴/۱۳	۵/۴۵	۷/۲۹	۲۳/۵۸	۶/۱۴	$(Be=1/18)$
مرحله	۷/۵	۱/۰۲۰	۵۸.۴	۵۲.۶۲	۴/۷۸	۵۷/۹۱	۵۵/۱۷	۷/۷۴	۷/۲۹	۲/۵۹	۱۵/۶۰	۴/۷۲	$(Be=1/18)$
	۸	۱/۰۵۵	۵۹.۴۶	۵۶.۴۸	۴/۹۸								
سه	۸	۱/۰۶۰	۵۷.۷۸	۵۴.۸۶	۴/۹۲	۵۷/۹۱	۵۵/۱۷	۷/۷۴	۷/۲۹	۲/۵۹	۱۵/۶۰	۴/۷۲	$(Be=1/18)$

برای موازنیه جزئی به کار می‌رود. دبی جرمی جريان ته ریز یک هیدروسیکلون منفرد از جدول (۵) (متوسط سه آزمایش انجام شده) $4/50.5$ g/s می‌باشد که دبی جرمی معادل $10.20/39$ kg/h ($297/33$ g/s) برای ته ریز مالتی سیکلون حاوی 66 هیدروسیکلون می‌دهد. با داشتن چگالی جريان ته ریز که $21/5$ kg/m³ ($Be = 21/5$) می‌باشد، دبی حجمی جريان ته ریز $h^{1/2} m^{3}/h^{0.5}$ بدست می‌آید و دبی جرمی نشاسته در جريان ته ریز، با توجه به غلظت $44/66$ درصد جرمی آن، 478 kg/h می‌باشد.

اکنون می‌توان دبی جرمی جريان سرریز را با کم کردن دبی جرمی جريان ته ریز از دبی جرمی خوارک از یک موازنیه کلی بدست آورد که جريان سرریز $14379/62$ kg/h ($14379/34$ g/s) می‌شود. با توجه به چگالی جريان سرریز که $2/56$ ($Be = 2/56$) kg/m³ می‌باشد، دبی حجمی جريان سرریز $14/125$ m³/h می‌باشد که از حاصل ضرب آن با دبی جرمی، دبی جرمی $(m = \rho v)$ (مساوی 15450 kg/h ($4291/67$ g/s)) بدست می‌آید. با توجه به غلظت خوارک مندرج در جدول (۵) که $8/19$ درصد جرمی می‌باشد، دبی جرمی نشاسته ورودی ($m_1 = c_1 m$) مساوی $1265/35$ kg/h ($1265/49$ g/s) می‌شود که

یک هیدروسیکلون با ابعاد فوق الذکر میسر نیست. بنابراین مجموعه‌ای از هیدروسیکلونها به صورت یک مالتی سیکلون مورد نیاز می‌باشد. اکنون به محاسبه تعداد هیدروسیکلونهای مورد نیاز با ابعاد یاد شده در مالتی سیکلون مورد نظر می‌پردازیم. تعداد هیدروسیکلونهای لازم در مالتی سیکلون به شرح زیر محاسبه می‌گردد.

باتوجه به اطلاعات مندرج در جدول (۵) که مربوط به آزمایشهای تک مرحله‌ای است، دبی حجمی خوارک ورودی $15m^3/h$ است که از تقسیم آن بر دبی حجمی خوارک یک هیدروسیکلون منفرد که $63/3 cm^3/s$ ($63/3 m^3/h$) می‌باشد. تعداد هیدروسیکلونهای موردنیاز در مالتی سیکلون معادل 66 بدست می‌آید.

حال می‌توان به موازنیه جرم کلی و جزئی پرداخت. چگالی خوارک ورودی $1/0.3$ kg/m³ می‌باشد که از حاصل ضرب آن با دبی جرمی، دبی جرمی $(m = \rho v)$ (مساوی 15450 kg/h ($4291/67$ g/s)) بدست می‌آید. با توجه به غلظت خوارک مندرج در جدول (۵) که $8/19$ درصد جرمی می‌باشد، دبی جرمی نشاسته ورودی ($m_1 = c_1 m$) مساوی $1265/35$ kg/h ($1265/49$ g/s) می‌شود که

FRITSCH PARTICLE SIZER
ANALYSETTE 22

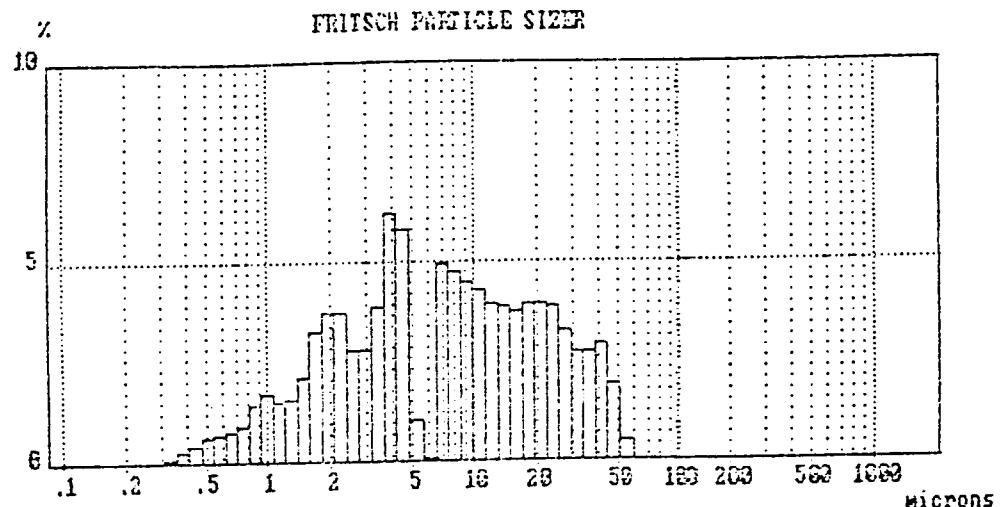
080stage2spigotiv3.2

Date : 07.04.97
Time : 11:43
Measure num: 121

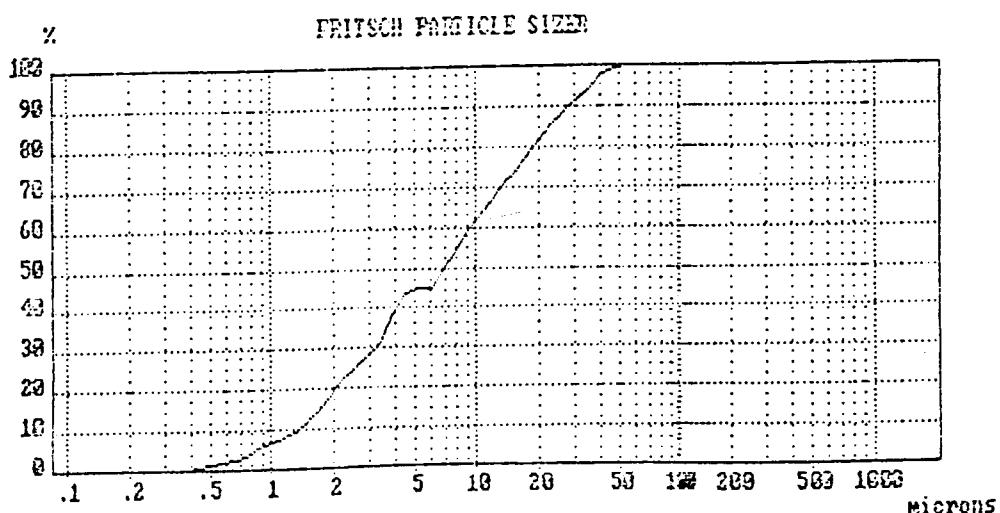
Fixed percentage volumes (undersize) :

100.00 % <	47.47 microns
75.00 % <	16.09 microns
50.00 % <	7.00 microns
25.00 % <	2.54 microns
5.00 % <	0.86 microns

Frequency Distribution

Integ.Freq.Distrib.

شکل ۷: آنالیز اندازه ذرات خواراک ورودی به هیدروسیکلون.

نتیجه گیری

همانگونه که ملاحظه می‌شود با اینکه چگالی جریان ته ریز در حد مطلوب می‌باشد ($Be = 21/5$), سرعت جریان حجمی ته ریز که $m^3/hr = 912$ است کمتر از $2m^3/hr$ مورد نیاز است و از $15m^3/hr$ خوارک ورودی به صورت جریان سریع خارج می‌شود (که البته این مقدار از موازنی حجمی $14/088 m^3/hr = 14/088 = 15-0/192$ می‌باشد).

برای رسیدن به سرعت جریان مورد نظر محصول باید از سر ریز هیدروسیکلون استفاده نموده بین ترتیب که دوباره به آزمایش با یک هیدروسیکلون تنها می‌پردازیم. سر ریز هیدروسیکلون را در مخزن ذخیره می‌کنیم و در نوبت دوم این سر ریز را خوارک هیدروسیکلون قرار می‌دهیم. سر ریز مرحله دوم را نیز ذخیره کرده آن را خوارک مرحله سوم می‌کنیم. نتایج این آزمایشها که هر یک سه بار تکرار شده است در جدول (۵) آمده است. مقادیر میانگین سه آزمایش نیز که کاملاً تکرار پذیر بوده در جدول ارائه شده اند.

همانگونه که مشاهده می‌شود به علت اینکه بومه سر ریز مرحله اول فقط $2/56$ است که خوارک مرحله دوم می‌شود. ته ریز مرحله دوم تنها دارای بومه 16 است، و از آنجائیکه بومه سر ریز مرحله دوم فقط $1/58$ می‌باشد ته ریز مرحله سوم تنها دارای بومه $7/5$ است. در این

جدول ۶: مشخصات مالتی سیکلون های واحد تغليظ و جداسازی نشاسته درجه یک و دو.

	مالتی سیکلون اول	مالتی سیکلون دوم	مالتی سیکلون سوم
دبی حجمی خوارک (m^3/h)	۱۵/۰۰۰	۱۳/۱۲۵	۱۳/۲۵۰
دبی حجمی ته ریز (m^3/h)	۰/۹۱۲	۰/۸۷۸	۰/۶۳۱
دبی حجمی سرریز (m^3/h)	۱۴/۱۲۵	۱۳/۲۵۰	۱۲/۶۱۲
دبی جرمی خوارک (kg/h)	۱۵۴۵۰/۰	۱۴۳۷۹/۶	۱۲۳۹۴/۰
دبی جرمی ته ریز (kg/h)	۱۰۷۰/۳۹	۹۸۷/۶۶	۶۶۵/۸۶
دبی جرمی سرریز (kg/h)	۱۲۳۷۹/۶	۱۳۳۹۲/۰	۱۳۷۲۹/۱
تعداد سیکلونهای منفرد	۶۶	۵۹	۶۴
چگالی خوارک	۱/۰۳۰ ($Be = 4$)	۱/۰۱۸ ($Be = 2/56$)	۱/۰۱۱ ($Be = 1/58$)
چگالی ته ریز	۱/۱۷۴ ($Be = 21/5$)	۱/۱۲۵ ($Be = 16/1$)	۱/۰۵۵ ($Be = 7/6$)
چگالی سرریز	۱/۰۱۸ ($Be = 2/56$)	۱/۰۱۱ ($Be = 1/58$)	۱/۰۰۹ ($Be = 1/29$)
دبی جرمی نشاسته در خوارک (kg/h)	۱۲۶۵/۳۵	۷۸۷/۳۵	۴۵۵/۷۰
دبی جرمی نشاسته در ته ریز (kg/h)	۳۷۸/۰۰	۲۳۱/۶۵	۱۰۳/۸۷
دبی جرمی نشاسته در سرریز (kg/h)	۷۸۷/۳۵	۴۵۵/۲۰	۳۵۱/۸۳

سر ریز بزرگتر از $3/2\text{ mm}$ را نیز با همان فشار 80 psi مورد آزمایش قرار داد. کاهش قطر مجرای ته ریز نیز چاره‌ای دیگر است که در صورت عدم ایجاد اشکال در ساخت هیدروسیکلون به روش تزریقی^۵ می‌توان آزمود. افزایش فشار که در حد بیشینه است توصیه نمی‌گردد.

فهرست علائم

- a : شتاب (cm/s^2)
- D : قطر سیکلون (cm)
- M : جرم ماده (g)
- r : شعاع حرکت (cm)
- Q : سرعت جریان حجمی (cm^3/s)
- u : سرعت ته نشینی (cm/s)
- U : سرعت جریان حجمی ته ریز (cm^3/s)
- v : سرعت سیال (cm/s)

حروف یونانی

- ρ : چگالی (g/cm^3)
- $\Delta\rho$: اختلاف چگالی سیال (مایع) و جامد (g/cm^3)
- τ : زمان رسیدن به سرعت حدی (s)
- μ : گرانزوی ($\text{g}/\text{cm.s}$)

زیروندها

- c : مربوط به جامد (در معادلات ۸ و ۹)
- r : شعاعی
- s : جامد
- t : مماسی
- ter : حدی
- x : با اندازه ذره مشخص

جداسازی سیستم طراحی شده کمتر از دکانتورهای اولیه است. چنین به نظر می‌رسد که سیکلونها همانگونه که در طراحی اولیه آنها مدنظر بوده توانایی بالاتری در جدای کردن ذرات ریزتر از یک حد بخصوص در جریان سر ریز را دارند تا دانه بندی به میزان مطلوب.

در اینجا محدودیتهای عملیاتی و طراحی مشخص می‌شوند. همانطور که قبل اشاره شد افزایش فشار ورودی به بیش از 80 psi باعث از دست رفتن شکل طبایی^۱ مطلوب در جریان ته ریز و اختلال در عملیات می‌شود. از سوی دیگر دستگاه موزلی^۲ که در شکل (۶) نشان داده شده است و سیله آزمایشی به کار رفته در این بررسی بوده است تنها مجهز به هیدروسیکلونهای 10 mm با دهانه سر ریز $2/6, 2$ و $3/2\text{ mm}$ می‌باشد و آزمایش بالبعد طراحی غیر از این مقدور نبوده است.

از آنجائیکه طراحی ارائه شده مورد پذیرش مدیریت شرکت نشاسته و گلوكز ایران قرار گرفت به همین تعداد آزمایش بسته شد و مالتی سیکلونهای مورد اشاره در جدول (۵) ساخته شدند. پوسته مالتی سیکلون از جنس فولاد ضد زنگ و سیکلونهای منفرد در آن از جنس پلی استال تقویت شده بوسیله الیاف شیشه^۳ بود. البته جنس سیکلونها در دستگاه موزلی پلی اورتان بوده ولی به علت ایجاد مقاومت بیشتر در برابر سایش و با توجه به جنس مواد موجود در بازار در ساخت داخلی از پلی استال استفاده شد. خوارک به طور یکنواخت همانگونه که در شکل (۴) نشان داده شده است وارد هر هیدروسیکلون می‌شوند تا سر ریز و ته ریز کلی را تشکیل دهند. برای ترکیب می‌شوند تا سر ریز و ته ریز کلی را تشکیل دهند. برای حلولگیری از ورود ذرات درشت و انسداد مجرای از توربیهای^۴ مناسب در مسیر خوارک ورودی استفاده شده است.

پیشنهادها

با وجود اینکه نسبت بهینه قطر سر ریز به قطر سیکلون بین $\frac{1}{4}$ تا $\frac{1}{22}$ است [۴] می‌توان با توجه به روند جدول (۳)، برای رسیدن به چگالی و سرعت جریان حجمی مطلوب به طور همزمان، قطرهای

مراجع

- 1 - Besendorf, C. (1996). "Exert the force of hydrocyclones." *Chem. Eng.*
- 2 - Gomez, J. V. (1992). "Correlations ease hydrocyclone selection." *Chem. Eng.*
- 3 - Rietema, K. (1961). "Performance and design of hydrocyclones (1,2,3,4)., Hydrocyclones, 96." *Mechanical Engineering Publications Ltd., London, PP. 298-302.*

- 4 - Svarovsky, L. (1984). *Hydrocyclones*, Holt, Reinhart and Winston, London.
- 5 - Svarovsky, L. (1990). *Solid-Liquid Separation*, 3rd ed., Butterworths, London.
- 6 - Trawinski, H. (1976). "Theory, applications and practical operations of hydrocyclones." *Engineering and Mining Journal*, PP. 114-127.
- 7 - Verberne, P. and Zwitserloot, W. R. M. (1979). U. S. patent No. 4,132,566, Methods for the separation of wheat gluten and wheat starch.
- 8 - Zanker, A. (1977). "Hydrocyclones: dimensions and performance." *Chem. Eng.*

واژه نامه :

1 - Stagnation	حالت ایستایی
2 - Buffer Vessel	مخزن ضربه گیر
3 - Momentum	موازنہ گشتاور
4 - Grade Efficiency	بازدهی درجه‌ای
5 - Equiprobable Size	اندازه برش
6 - Rope-Like	شکل طنابی
7 - Fiber Glass	الیاف شیشه
8 - Extrusion	روش تزریقی

